

SINTEZA RECOMANDĂRILOR

la Analiza privind identificarea pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele individuale de telefonie mobilă parvenite de la „Star-Net”SRL, „ARAX-IMPEX”SRL, „Moldcell” SA și „Moldtelecom” S.A.

Nr.	Organizația care a înaintat recomandarea	Acceptarea propunerilor	Notă
	„Star-Net”SRL		
1.	În cadrul schemei nr.1 nu este reflectată posibilitatea vânzărilor angro a traficului internațional de terminare a apelurilor voce de către operatorii locali. Se propune modificarea schemei pentru realizarea acestui tip de vânzări.	Se acceptă parțial	Figura 1 arată schematic serviciul de terminare. Descrierea figurii a fost ajustată astfel încât s-a accentuat asupra faptului că terminarea oricărui apel, indiferent unde este inițiat, implică aceleași resurse de rețea. Posibilitatea vânzărilor angro a traficului internațional ține de analiza în detaliu a pieței și constatării posibilelor constrângeri pentru concurență.
	„ARAX-IMPEX”SRL		
2.	Se cere modificarea definiției produsului focal al pieței relevante în sensul concretizării că neutralității apelul de tehnologiei utilizate, numărului de furnizori ce transportă apelul sau furnizori care solicită serviciul.	Se acceptă	Au fost efectuate ajustările propuse
3.	Modificarea figurii 1 pentru a se exclude orice interpretare greșită a originii apelului transferat de la PSTN sau PLMN către POI și ulterior prin segmentul de terminare în rețeaua mobilă către locația abonatului.	Se acceptă	Originea apelului în Figura 1 este arătată schematic și nu se poate pretinde că produsul focal se referă doar la terminarea apelurilor inițiate în rețeaua PSTN sau PLMN. Figura a fost modificată și au fost făcute remarci privind independența serviciului de terminare în rețea mobilă de locul originii apelului.
	„Moldcell”SA		
4.	Conform punctelor 94,95 ale Regulamentului cu privire la identificarea și analiza pieții relevante se prevede că orice studiu de	Se acceptă parțial	După cum este descris în Analiză, Agenția va utiliza un proces din 2 etape până la determinarea

	<p>piață se va solda cu elaborarea unei note de raport cu privire la:</p> <p>a) analiza pieței relevante și concluziile făcute (A);</p> <p>b) obligațiile specifice preventive ce urmează a fi impuse (B).</p> <p>Conform p. 15 al Directivei accesului impunerea obligațiilor specifice este o justificare ce se bazează pe analiza pieții relevante. Astfel, reieșind din aceste prevederi considerăm necesară suplimentarea analizei conform acestor cerințe.</p>		<p>furnizorilor cu putere semnificativă pe piață: 1. Va identifica piețele relevante (de a identifica piețele cu caracteristici ce justifică reglementarea) 2. Va analiza piețele relevante și va determina dacă există SMP</p> <p>Analiza actuală a Agenției cuprinde doar prima etapă. La cea de a II etapă, Agenția va efectua un studiu de detaliu a pieței date și va publica nota de raport.</p>
5.	<p>Suplimentar, dorim să menționăm că Proiectul analizei reprezintă o retrospectivă generală ce necesită a fi completată cu date ce reflectă realitățile pieții analizate și identificate în concluzia finală. În special, am dori să facem referință la următoarele momente:</p>	Nu se acceptă	<p>În documentul Analizei se studiază posibilitatea ca în viitorul scurt de timp să se poată produce o dinamizare a acestei piețe. Din constatări rezultă că asemenea dinamizare este foarte puțin probabilă.</p>
6.	<p>La capitolul 3, „Piața produsului”, considerăm necesară includerea informației care să reflecte:</p> <p>i. comportamentul consumatorului, în dependență de planurile tarifare utilizate, la fluctuația prețului la produse care se poate produce la momentul analizei (p. 12, 25 și p. 29 al Regulamentului cu privire la identificarea și analiza pieții).</p> <p>ii. Informația ce reflectă substituibilitatea reală a cererii și ofertei produsului/serviciului pe o piață relevantă. În special, este necesară analiza substituibilității apelurilor în rețea cu apeluri în afara rețelei în condițiile actuale ale pieții după criteriul tarife și cote de piață în sectorul telefoniei mobile;</p> <p>Dacă e să analizăm evoluția cotelor de piață a sectorului de telefonie mobilă și să le suprapunem cu evenimentele ce au avut loc vis-a-vis prețurile la apelurile voce, atunci urmărim o interdependență directă a acestora, ceea ce ne permite să zicem, că există o substituibilitate a cererii. În Anexa 1, fi. 1 este prezentată structura pieței în funcție de numărul de utilizatori pe trimestre. Astfel în trimestrul II al anului 2007 după rebranding-ul „Voxtel S.A.” în „Orange-Moldova S.A.” a urmat un val de</p>	Nu se acceptă	<p>i. Agenția a invitat furnizorii să furnizeze propriile lor considerente și date în ce privește posibilul comportament al utilizatorului ca urmare a unui SSNIP. Agenția consideră că comportamentul consumătorului (mai ales apelat) ca urmare a unui SSNIP la serviciul de terminare nu va fi pe măsură să exercite o presiune de disciplinare a monopolistului ipotetic.</p> <p>ii. Agenția analizează substituibilitatea doar a serviciului de terminare a unui monopolist ipotetic cu serviciile cu amănuntul ale altor furnizori, dacă se produce un SSNIP. Agenția a ajuns la concluzia că asemenea substituție este puțin probabilă să exercite presiune suficientă pentru a face SSNIP-ul neprofitabil.</p> <p>iii. Rezultatele financiare depind în cea mai mare măsură de activitatea pe piețele cu amănuntul.</p>

	<p>reduceri de prețuri cu pînă la 40%. Acest fapt s-a resimțit imediat în creșterea cotei de piață a acestuia de la 64,5% în trimestrul I al anului 2007 pînă la 67,4% în trimestrul III. La sfîrșitul anului 2009 cotele de piață în funcție de cifra de afaceri sunt divizate după cum urmează: Orange – 73.93%; Moldcell – 23.09%; Moldtelecom – 2.92%; Eventis – 0.05%, iar în funcție de numărul de utilizatori, Orange – 65.6%; Moldcell – 30.4%; Moldtelecom – 3.6%; Eventis – 0,04% (Anexa 1, fig. 1).</p> <p>iii. În anexa 1 sunt prezentate datele privind situațiile financiare comparative ale furnizorilor, unde este evident că, cu cît o marjă a profitului e mai mare, compania mai mare poate susține rentabil o creștere mică, dar semnificativă a prețului în comparație cu nivelul competitiv al prețurilor (Anexa 1, Tabelul 1,2,3). În diagrama 1 (anexa 1) ce reflectă situația UE se poate observa că rata de rentabilitate a capitalului depinde de cota de piață.</p>		<p>Agenția nu a examinat în ce măsură depinde eficiența financiară de cota pe piața cu amănuntul a furnizorilor, deoarece aceasta ar ieși din limitele necesarului pentru a examina relevanța pentru intervenția <i>ex-ante</i> asupra piețelor de terminare în rețele mobile.</p>
7.	<p>La capitolul 4, „Piața geografică” a produsului, este necesară efectuarea unei investigații mai aprofundate pentru a fi determinat corect criteriul coeficientului prețurilor cu amănuntul în aria geografică de acoperire. Spre exemplu este bine cunoscut faptul că Moldcell oferă abonaților cu pachete preplătite, ce se află în regiuni, posibilitatea de a efectua apeluri cu 50% mai ieftin, ceea ce contravine afirmației expuse în proiectul de analiză precum că tarifele sunt medii și uniforme în toată aria de acoperire.</p>	Nu se acceptă	<p>Prețurile pentru terminare în rețele mobile sunt uniforme, iar cumpărătorul serviciului de terminare nu cunoaște unde se află localizat geografic utilizatorul apelat. Prin urmare serviciul de terminare nu diferă în funcție de zona geografică unde se află utilizatorii apelați și aceasta este un motiv suficient pentru a considera întreaga rețea ca o piață omogenă de servicii.</p> <p>De asemenea Agenția a ținut cont de recomandarea Comisiei Europene de a ține cont de teritoriul național în calitate de dimensiune geografică, dacă nu există temei suficient pentru a ține cont de regiuni mai restrânse.</p>
8.	<p>La capitolul 5. – „Aplicarea testului celor trei criterii” considerăm că criteriile „prezența barierelor înalte de intrare pe piață” și „dinamica pieței” necesită a fi detaliate. Astfel p. 6 al Recomandărilor Comisiei</p>	Se acceptă parțial	<p>Agenția consideră că a analizat suficient de detaliat criteriul Prezenței barierelor de intrare pe piață. Nici un furnizor nu a adus argumente că aceste</p>

	prevede că principalii indicatori în momentul evaluării acestor criterii sunt: indicatori în calea intrării pe piață în absența reglementării respective (inclusiv amploarea costurilor irecuperabile); structura pieței, randamentul și dinamica pieței, inclusiv indicatorii precum cotele de piață și tendințele aferente, precum și dimensiunea și acoperirea rețelelor sau infrastructurilor aferente.		bariere nu există sau că ele sunt neînsemnate pentru intrarea pe piață. În același timp la analiza în detaliu a pieței relevante, Agenția va examina mai amănunțit prezența barierelor la intrarea pe piață.
9.	Punctele 49, 57 al Regulamentului cu privire la identificarea și analiza pieței stabilesc că la aprecierea dinamicii pieței se vor lua în considerație atât condițiile concrete existente pe piață cât și estimarea globală a evoluțiilor viitoare în structura și funcționarea pieței, fiind analizate și caracteristicile și evoluția piețelor din țările europene cu un cadru de reglementare bazat pe principii similare. Acuratețea și exactitatea analizei prospective va fi condiționată de informația și datele existente la adoptarea deciziei relevante, p. 56 al Regulamentului. Astfel, în cazul în care acest criteriu nu este analizat conform cererilor legale, există riscul opunerii prevederilor p. 50 al Regulamentului ce stabilesc că pentru identificarea piețelor ce necesită o reglementare preventivă este necesară aplicarea cumulativă a celor trei criterii, în caz contrar piața nu este susceptibilă reglementărilor preventive. suplimentar la criteriul 2, ținem să menționăm că potrivit experienței EU după 7-8 la intrarea celui de al doilea operator, cota de piață a primului operator se reduce de pînă la 30%. Acest lucru este ilustrat în Anexa 1, Diagrama 2.	Se acceptă parțial	Agenția a estimat că fiecare furnizor deține câte 100% din piața terminării în proprie rețea a apelurilor și este puțin probabil ca această situație să se schimbe în orizontul apropiat de timp. În același timp, analiza propusă de Moldcell va fi relevantă pentru aprecierea faptului în ce măsură existența unui furnizor cu 100% pe o anumită piață de terminare în rețea individuală poate afecta competitivitatea pieței cu amănuntul. Această analiză va fi efectuată la analiza în detaliu a piețelor relevante.
10.	Reieșind din faptul că proiectul Analizei necesită completări de caracter esențial considerăm că, concluziile privind identificarea piețelor relevante expuse în capitolul 6 pot fi comentate numai după ce vor reflecta informația minim necesară stabilită conform prevederilor legale. Luînd în considerație cele expuse mai sus și reieșind din principiul că reglementările propuse spre consultare trebuie să corespundă	Nu se acceptă	Impunerea obligațiilor va avea loc doar atunci când va fi efectuată analiza în detaliu, la etapa II.

	prevederilor legale considerăm necesară completarea Proiectului de analiză în conformitate cu prevederile Directivei CE și p. 94, 95 ale Regulamentului cu privire la identificarea și analiza pieței prin: <ul style="list-style-type: none"> - completarea analizei cu informația necesară; determinarea în proiect a obligațiilor specifice preventive ce urmează a fi impuse furnizorilor în dependență de rezultatele analizei efectuate		
	„Moldtelecom” S.A.		
11.	În p.2 din proiectul Hotărîrii ANRCETI a determinat că piața relevantă a produsului cuprinde toate serviciile de terminare a apelurilor voce, astfel considerăm că noțiunea „toate serviciile” este vastă și în acest mod propunem de a utiliza noțiunile prevăzute în Licența eliberată de Agenție pentru prestarea serviciilor de telefonie fixă și anume „serviciile de terminare a apelurilor voce în rețeaua operată sau din rețeaua altor operatori”.	Nu se acceptă	Propunerea nu schimbă esența formulării inițiale. ANRCETI reiese din concluziile sale că un monopolist ipotetic are aceeași putere de piață pentru terminarea oricăror apeluri în proprie rețea, de aceea sintagma „toate serviciile” reflectă exact concluziile Analizei.
12.	În p.3.5 din proiect Agenția face trimitere la comportamentul părților și la caracterul cererii utilizatorilor finali, prin urmare considerăm că, în scopul identificării pieței produsului este necesar de a efectua un studiu bazat pe eșantioane sau chestionare.	Se acceptă parțial	Agenția a adăugat în analiză argumente suplimentare privind posibila reacție a furnizorilor față de SSNIP. Agenția a adus dovezi că în majoritatea cazurilor furnizorii nu vor reacționa la SSNIP și, respectiv, nu vor exista constrângeri suficiente din partea cererii cu amănuntul asupra SSNIP. Agenția consideră că un studiu prin sondaj în rândul utilizatorilor, corelat cu rezultatele unui studiu între furnizori privitor la posibilul SSNIP, ar aduce la concluzii echivalente.
13.	Concluziile Agenției în baza efectuării Testului Monopolistului Ipotetic, dacă este posibil, să fie exemplificate prin calcule, prezentate ulterior, operatorilor de comunicații electronice.	Nu se acceptă	Agenția a analizat din considerente teoretice care ar putea fi răspunsul la un SSNIP al monopolistului ipotetic. Aceste raționamente teoretice țin cont de posibilitatea ca serviciile substituente să poată fi oferite în termen scurt și cu investiții minore. Analizând teoretic, Agenția a ținut cont de experiența regulatorilor europeni și raționamentele

			lor ¹ . De asemenea, Agenția a invitat furnizorii să aducă raționamentele și dovezile proprii. Furnizorii nu au prezentat date empirice care ar contrazice concluziile inițiale ale Agenției privind posibila reacție la SSNIP-ul monopolistului ipotetic.
14.	Hotărârile de acest gen să intre în vigoare la data publicării acestora în Monitorul Oficial și nu la data aprobării.	Nu se acceptă	Hotărârea privind identificarea unei anumite piețe relevante este o decizie individuală, bazată pe concluziile analizei, fără a impune careva obligații. Este rezonabil că decizia să fie valabilă din momentul luării, deoarece nu necesită careva evenimente suplimentare să se producă pentru ca o piață să aibă caracteristici care să solicite intervenție regulatorie.

¹ Spre exemplu http://www.arcep.fr/uploads/tx_gspublication/consult-ta-mobile-230410.pdf